

Konferencja polsko-niemiecka:

**Kultura jako pomost między Polską a Niemcami.
50 lat współpracy (1976-2026) - ocena i perspektywy**

Termin: 10 czerwca 2026 r.

Miejsce: sala Auditorium Maximum w Collegium Iuridicum Novum, Poznań, Al. Niepodległości 53

Organizatorzy: Instytut Zachodni oraz Wydział Prawa i Administracji Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu

Kultura była od zawsze przestrzenią, która najbardziej sprzyjała (i sprzyja) kontaktom między narodami. Taką też rolę spełniała w stosunkach polsko-niemieckich po II wojnie światowej, będąc sferą, która rozwijała się najbardziej prężnie i efektywnie, niezależnie od różnego rodzaju ograniczeń, barier ideologicznych i klimatu politycznego. Było to możliwe dzięki wydatnemu wsparciu polityków i osób zaangażowanych po obu stronach na rzecz budowania porozumienia i atmosfery zaufania. Kultura odegrała rolę szczególną jako szeroka platforma dialogu, współpracy i wymiany między artystami i twórcami. To z kolei wpłynęło na zintensyfikowanie bezpośrednich kontaktów i ożywienie wzajemnych relacji nie tylko między jednostkami, ale też społeczeństwami obu krajów i przyczyniło się do lepszego poznawania się nawzajem.

Wprawdzie nie należy przeceniać roli umów i traktatów we wzajemnych stosunkach między państwami, tym niemniej spełniają one ważną rolę, gdyż wyznaczają pewne ogólne ramy. Wiadomo jednak, że zapisy te mają wymiar głównie symboliczny i jeśli nie zostaną wypełnione konkretnymi treściami i działaniami, podejmowanymi przez różne osoby i podmioty, wówczas pozostaną jedynie „martwą literą”.

50. rocznica podpisania pierwszej Umowy o współpracy kulturalnej między rządami PRL a RFN w dniu 11 czerwca 1976 r. oraz 35. rocznica podpisania Traktatu o dobrym sąsiedztwie i przyjaznej współpracy między RP a RFN z 17 czerwca 1991 r. (i jego zapisy dotyczące spraw kultury), będą dla nas punktem wyjścia i okazją do przyjrzenia się realizacji zawartych w nich zapisów oraz przebiegu współpracy i wymiany kulturalnej na przestrzeni owych 50 lat pod kątem sukcesów i niepowodzeń: Chcemy też zastanowić się, co sprzyjało rozwojowi wzajemnych kontaktów oraz jakie były bariery i trudności? A także: jaki jest stan obecny polsko-niemieckich stosunków w sferze kultury?

Celem konferencji będzie próba odpowiedzi na pytania: Jakie znaczenie dla zbliżenia polsko-niemieckiego miało podpisanie Umowy o współpracy kulturalnej między Polską a Niemcami w połowie lat 70. oraz późniejsze regulacje traktatowe z lat 90. dotyczące tej sfery? Na ile dało to impuls do zintensyfikowania kontaktów kulturalnych i podejmowania w większym zakresie oficjalnych i oddolnych inicjatyw? Jaka była dynamika wymiany kulturalnej i w jakim okresie była ona najbardziej ożywiona? Jakie podmioty w niej uczestniczyły i jakiego rodzaju wydarzenia były najbardziej nośne i efektywne?

To spojrzenie wstecz ma być przyczynkiem do zastanowienia się, czy w dobie współczesnej wzajemne stosunki kulturalne potrzebują nowych stymulacji i jakie są aktualne wyzwania i problemy na tym polu? Czy obecnie nadal istnieje zainteresowanie kulturą kraju sąsiada i jakie nowe formy współpracy byłyby pożądane? Jakie są możliwości rozszerzenia i urozmaicenia oferty kulturalnej, by była ona bardziej atrakcyjna dla współczesnego odbiorcy, zwłaszcza dla młodego pokolenia? Jak pobudzić gotowość do realizowania wymiany kulturalnej wśród młodych ludzi? Czy da się to osiągnąć poprzez tworzenie wspólnych, interdyscyplinarnych projektów europejskich?

Rezultaty: Spotkanie ekspertów, decydentów ds. polityki kulturalnej oraz osób zaangażowanych w działania na rzecz promocji kultury narodowej w kraju sąsiada ma umożliwić dokonanie bilansu dotychczasowych relacji polsko-niemieckich w tym obszarze i rozważenie prognoz na przyszłość oraz rozwijanie nowych platform współdziałania i kontynuowania dialogu między obu narodami poprzez kulturę. Istotna jest zwłaszcza wymiana doświadczeń na tym polu i promowanie dobrych wzorców. Chodzi także o zintegrowanie środowiska, rozszerzenie sieci kontaktów i zacieśnienie współpracy.

Odbiorcami konferencji będą: pracownicy naukowcy, analitycy, przedstawiciele administracji publicznej, przedstawiciele instytucji kultury i organizacji kulturalnych, kulturoznawcy, politolodzy, publicyści, dziennikarze, studenci, uczniowie szkół średnich.